

Studievejledning for Forløb F

Jura & Erhvervsjura

Forelæsning v/Hanne Marie Motzfeldt i Auditorium T

Det Samfundsvidenskabelige Basisår
Aalborg Universitet
Forårssemesteret 2009

Indholdsfortegnelse

Forløbsbeskrivelse for forløb F	5
Undervisningen.....	5
Forelæsninger	5
Holdundervisning	6
Skriftlige øvelsesopgaver	6
Studenterinstruktioner og mundtlige øvelsesopgaver	7
Fredagsseminarer.....	8
Semesterplanen.....	8
Fagbeskrivelser for de enkelte fag.....	9
Erstatningsret.....	9
Aftaleret.....	11
Obligationsret I.....	13
Videnskabsteori - Del 1-8.....	15
Del 1: Introduktion til kurset i videnskabsteori.....	16
Del 2: Erkendelse og sandhed I.....	16
Del 3: Erkendelse og sandhed II	17
Del 4: Samfundsvidenskabernes særlige status.....	17
Del 5: Postmoderne vidensbegreber.....	18
Del 6: Videnskabsteori og projektarbejde.....	18
Del 7: Værdier, politik og videnskab	19
Del 8: Videnskabsteori, projektdesign & metode	19
Litteraturoversigt til Videnskabsteori.....	20
Juridisk miniprojekt.....	21
Informationssøgningskursus.....	21
Formkrav og procedure	21
Bedømmelse	22
Skriftlig eksamen.....	22
Eksamenslæsning	23
Skriftlig reeksamen.....	23

Forløbsbeskrivelse for forløb F

Studieordningen:

Indholdet af Forløb F er fastsat i studieordningen. Denne kan du finde på basisårets hjemmeside under Studieordninger.

Formål:

Formålet med forløb F er du skal komme i gang med jura. På forløb F undervises og eksamineres der i de grundlæggende juridiske fag erstatningsret, aftaleret og dele af obligationsret.

Form:

Forløbet består af forelæsninger, holdundervisning og studenterinstruktioner, hvor pensum i fagene formidles, og hvor du skal lære at anvende juraen ved løsning af såvel skriftlige som mundtlige øvelsesopgaver. Foruden undervisningen i pensum til de enkelte fag indeholder forløbet et antal fredagsseminarer, hvor du blandt andet også modtager undervisning i, hvordan den juridiske viden skal omsættes og anvendes ved besvarelse af opgaver, ved udarbejdelse af projekter m.v.

Undervisningen

Undervisningen foregår ved holdundervisning, forelæsning, mundtlige øvelsesopgaver, skriftlige øvelsesopgaver og fredagsseminarer. Tid og sted for undervisningen fremgår af semesterplanen, der er tilgængelig på Moodle.

Forelæsninger

På forelæsning gennemgås de store linjer i stoffet. På forelæsningerne gennemgås tillige de skriftlige øvelsesopgavers besvarelse. Alle forelæsninger finder som udgangspunkt sted i Auditorium T. I næste skema kan du se, hvilken forelæser, der hovedsagelig er knyttet til det enkelte fag:

Forelæsninger	Varetager:
Anders Ørgaard	Introduktion til erstatningsret og aftaleret
Søren Bergenser	Erstatningsret
Søren Lysholt Hansen	Aftaleret
Louise Faber	Obligationsret I

Holdundervisning

Årgangen deles op i 4 mindre hold. Disse hold er opkaldt efter det lokale, som de skal undervises i. Holdundervisningen foregår tirsdag og torsdag kl. 8-10, jf. semesterplanen. På holdundervisningen går i detaljer med juridiske spørgsmål. I næste skema kan du se, hvilken holdunderviser der er knyttet til det enkelte hold, hvilke dage holdundervisningen som udgangspunkt vil blive afviklet, samt i hvilket lokale undervisningen finder sted:

Holdundervisning	Varetager:	Hold navn (lokale):
Lisbeth Elbek Kjær	Tirsdag & torsdag	Hold 508A
Lars Kühnel	Tirsdag & torsdag	Hold 508B
Mette Mortensen	Tirsdag & torsdag	Hold 401
Gitte Slotved	Tirsdag & torsdag	Hold 305 (erhvervsjura)

Skriftlige øvelsesopgaver

I løbet af året bliver der stillet en række skriftlige øvelsesopgaver (SØ). Disse opgaver afleveres til holdunderviseren på de tidspunkter, det er angivet i semesterplanen. Opgaverne skal afleveres udskrevet, hæftet og med angivelse af dit navn. Opgaven kan ikke afleveres som fil. Holdunderviseren retter opgaverne fra sit eget hold og giver karakter og kommentarer til din besvarelse. Holdunderviseren afleverer de rettede opgaver til holdet seneste holdundervisningsgang inden opgaven skal gennemgås på forelæsning, jf. semesterplanen. Holdunderviseren afleverer dog SØ 4 til studiesekretæren, som sørger for at opgaverne tilbageleveres af forelæseren til opgavegangen.

I næste skema kan du se, hvornår du som udgangspunkt skal aflevere de skriftlige øvelsesopgaver til din holdunderviser:

Skriftlige øvelsesopgaver	Afleveringsdato:
SØ 1	19. marts 2009
SØ 2	2. april 2009
SØ 3	23. april 2009
SØ 4	12. maj 2009

Studenterinstruktioner og mundtlige øvelsesopgaver

Forelæsningerne og holdundervisningen suppleres af studenterinstruktioner, der også foregår som holdundervisning. I disse lektioner er underviseren normalt ældre studerende, som søger for, at skærpe din opmærksomhed omkring anvendelsen af juridisk argumentation, således at de relevante pointer dels kommer frem. Dels kommer frem i den rigtige rækkefølge. Det er vigtigt, at du kommer til orde og øver dig i at fremføre dine synspunkter mundtligt.

Studenterinstruktionerne foregår med udgangspunkt i mundtlige øvelsesopgaver (MØ), som du skal have forberedt hjemmefra. Studenterinstruktionerne finder derfor som udgangspunkt sted i de uger, hvor der ikke er skriftlige øvelsesopgaver. De mundtlige øvelsesopgaver bliver tilgængelige på Moodle under Studenterinstruktioner. Du skal være forberedt på at gennemgå, besvare og diskutere opgaverne sammen med instruktoren og dine holdkammerater.

Til hver gang vil der også være domme, som du også skal have forberedt hjemmefra, så du kan bidrage til gennemgangen. Dommene er en del af pensum i faget. Derudover kan studenterinstruktoren bidrage med forskellige mindre opgaver/spørgsmål som løses på stedet.

I næste skema kan du se, hvilke studenterinstruktører der er knyttet til det enkelte hold, hvilke dage studenterinstruktionen som udgangspunkt vil blive afviklet, samt i hvilket lokale undervisningen finder sted:

Studenterinstruktioner	Varetager:	Hold navn (lokale):
Karoline Jensen	MØ 1,2,3,6	Hold 508A
Stephanie Steffensen	MØ 4,5	Hold 508A
Ida Jacobsen	MØ 1,2,3,6	Hold 508B
Wegen Shiferaw Ahmed	MØ 4,5	Hold 508B
Ditte Østergaard	MØ 1,2,3,4,5,6	Hold 401
Marlene Vejrum	MØ 1,2,3,4,5,6	Hold 305 (erhvervsjura)

Fredagsseminarer

Fredagsseminarer afholdes i en række tværgående emner. Disse seminarer er ment til at øge din juridiske forståelse, og til at forberede dig på de udfordringer forløbet byder på i relation til øvelsesopgaver og miniprojekt, m.v. Fredagsseminarerne drejer sig eksempelvis om, hvorledes domme skal læses og fortolkes, om centrale juridiske begreber og forskellige aspekter af den juridiske metode. Fredagsseminarerne afholdes af fastansatte videnskabelige medarbejdere ved Juridisk Institut, som du kan forvente at møde senere i dit studium. Alle fredagsseminarerne foregår i Auditorium T. I næste skema kan du se, hvem der forestår de forskellige fredagsseminarer samt emnerne for de enkelte gange:

Fredagsseminarer	Varetager:
Sten Bønsing	Domslæsning
Louise Faber	Skriftlige øvelsesopgaver
Erik Werlauff & Sten Bønsing	Begrebet "gældende ret"
	God og ond tro i Juraen
	Domstolssystemet
Erik Werlauff	Om at skrive juridiske projekter og juridisk informationssøgning

Semesterplanen

Ved begyndelsen af semesteret skal du hente semesterplanen på Moodle under Sekretariatet for Forløb F. Du kan på denne se, hvornår du skal have undervisning, og hvilket materiale du forventes at have læst forinden den enkelte undervisningsgang. I næste skema kan du se, hvilke forkortelser der anvendes i semesterplanen:

Forkortelser	Fulde titel m.v.
EI	Bo von Eyben og Helle Isager: Lærebog i erstatningsret, 6. udgave, DJØF, 2007
GPØ	Bernhard Gomard, Hans Viggo Godsk Pedersen og Anders Ørgaard: Almindelig kontraktsret, 3. udgave, 2009
AL	Mads Bryde Andersen & Joseph Lookofsky: Lærebog i obligationsret I, 2. udg., 2005
MØ	Mundtlige øvelsesopgaver
SØ	Skriftlige øvelsesopgaver

Fagbeskrivelser for de enkelte fag

Erstatningsret

Erstatningsret drejer sig om erstatningsreglerne uden for kontraktsforhold (såkaldt delikt). Det er centralt i faget at kunne vurdere, om erstatningsbetingelserne er opfyldt i relation til ansvarsgrundlag, skade, årsagssammenhæng og påregnelighed. Du skal endvidere kunne tage stilling til eventuel lempelse eller bortfald af ansvaret, spørgsmål om egen skyld og om accept af risiko.

Litteratur:

Bo von Eyben og Helle Isager, Lærebog i erstatningsret, 6. udgave, 2007.

I næste skema kan du se, hvilke emner der skal gennemgås på henholdsvis forelæsninger, på hold, og ved studenterinstruktion, samt hvad der skal forberedes til de enkelte gange i erstatningsret. Tidspunkterne for de anførte undervisningsgange fremgår af semesterplanen:

	Forelæsning	Hold:	Stud.instruktion
1	Introduktion til erstatningsret		
2		Culpa EI kap. 4 afsnit 1-3 U1927.715Ø, U1989.282V, U2000.1486Ø	
3		Fortsat culpa EI kap. 4, 4-5 + kap. 5 U1970.864Ø, U1985.1486Ø	
4	Elementer i culpavurderingen: Subjektivt/objektivt Individuelle/generelle EI kap. 4 + 5		
5			MØ 1 U1998.665Ø/2, U1979.788V, U1998.1618Ø
6	Introduktion til erstatningsret		
7		Arbejdsgiveransvar EI kap. 6 U1937.158Ø, U1970.483H, U1964.806H, U1991.106H, U2002.893Ø	

8		Motorkøretøjer og dyr EI kap. 8-9 U1988.583V	
9			MØ 2 U1974.707/2H, U1998.1727V, U1990.688V, U2007.1169Ø
10	Skærpelse af ansvar EI kap. 7+9 U1983.866/2H, U1987.258H, U1999.1821/2H, U2002.639V		
11	Fortsat skærpelse af ansvar EI kap. 10-11		
12		Kausalitet, adækvans mv. EI kap. 12+13 (s.296-334 i oversigtsform) U1953.1028/2H,U1960.932H, U1988.166H, U1988.878/2V	
13	Forsikrings betydning EI kap. 17+18		
14		Fortsat Kausalitet, adækvans mv. Aflevering af SØ 1	
15	Erstatningskravet EI kap. 19		
16		Nedsættelse og bortfald EI kap. 3+15, U1989.605H, U1970.407Ø	
17		Fortsat nedsættelse og bortfald og flere erstatningsansvarlige EI kap. 16, U1998.1137H, U1999.83H	
18			MØ 3 U2000.1871V, U1974.967/2Ø, U2002.1847H.
19	Opgavegennemgang af SØ 1		
20	Opgavegennemgang af SØ 2		

Aftaleret

I faget aftaleret gennemgås, hvordan aftaler indgås med bindende virkning. Dette indebærer dels en gennemgang af de aftaleretlige principper om tilbud og accept afgivet af såvel parterne selv som af mellemmand (fuldmægtige). Dels en gennemgang af hvilke omstændigheder, der kan medføre, at en ellers bindende aftale alligevel ikke er bindende, fordi den er ugyldig. Endvidere undervises i principperne for fortolkning af aftaler, der er bindende indgået.

Litteratur:

Bernhard Gomard, Hans Viggo Godsk Pedersen og Anders Ørgaard: Almindelig kontraktsret, 3. udgave, 2009.

I næste skema kan du se, hvilke emner der skal gennemgås på henholdsvis forelæsninger, på hold, og ved studenterinstruktion, samt hvad der skal forberedes til de enkelte gange i aftaleret. Tidspunkterne for de anførte undervisningsgange fremgår af semesterplanen:

	Forelæsning	Hold:	Stud.instruktion
1	Introduktion til aftaleret U1985.877H		
2	Social funktion GPØ kap. 1		
3		Løfter og kontrakter GPØ kap. 2	
4		Indgåelse GPØ kap. 3, U1923.805H, U1987.234S, U1992.43S, U1994.344H	
5	Almindelig ugyldighed GPØ kap. 4V		
6		Fortsat: Indgåelse U1994.861H, U2001.36H, U1926.655H	
7	Fortsat: Almindelig ugyldighed GPØ kap. 4		
8		Enkelte grunde, Kap. 5, U1961.164H, U1977.1036V	
9	Forudsætningslæren GPØ kap. 6 U1985.334V, U1993.928H, U1977.278H		

10			MØ 4 U2007.640V, U2003.1381V, U1963.429Ø
11	Fortolkning GPØ kap. 8 U1980.170 H, U1987.293 H		
12		Fortsat: Enkelte grunde U1987.699/2V, U1986.633 H U1990.168/2H	
13		Fortsat: Enkelte grunde Aflevering af SØ 3	
14	Overblik aftaleret		
15		Fuldmagt GPØ kap. 7, U1980.238V, U1974.971H	
16		Fuldmagt fortsat GPØ kap. 8	
			MØ 5 U1967.568/2V, U1995.243V, U1967.409Ø
17	Opgavegennemgang af SØ 3		

Obligationsret I

I obligationsret I påbegyndes undervisningen i den almindelige obligationsret. Undervisningen i den almindelige obligationsret forsætter på dit studium på både 4. og 6. semester som henholdsvis obligationsret II og III. I faget obligationsret undervises i de almindelige regler, der gælder for aftaler, der aftaleretligt set er bindende indgået, og som ikke kan tilsidesættes som ugyldige. I den almindelige obligationsret findes nemlig de regler, der udfylder parternes aftale, når denne er tavs eller uklar, og der ikke findes udfyldende regler i den specielle obligationsret. Reglerne i den almindelige obligationsret har endvidere betydning for forståelsen af reglerne i den specielle obligationsret, hvorfor samspillet hermed er en central del af undervisningen. I obligationsret I vil du blive introduceret til flere centrale begreber i obligationsretten, der skal gøre dig i stand til at kvalificere det retlige indhold af parternes aftale. Formålet er således, at du skal tilegne dig den obligationsretlige terminologi og argumentation.

Litteratur: Mads Bryde Andersen og Joseph Lookofsky: Lærebog i obligationsret I, 2. udgave, 2005. Forlaget Thomson A/S. Endvidere skal der til enkelte gange læses supplerende litteratur udarbejdet af Louise Faber. Dette vil være tilgængelig på Moodle til de relevante lektionsgange i obligationsret.

I næste skema kan du se, hvilke emner der skal gennemgås på henholdsvis forelæsninger, på hold, og ved studenterinstruktion, samt hvad der skal forberedes til de enkelte gange i obligationsret. Tidspunkterne for de anførte undervisningsgange fremgår af semesterplanen:

	Forelæsning	Hold:	Stud.instruktion
1	Introduktion til obligationsret AL kap. 1, side 17- 35 Introduktion, Kap. 2, side 75 (2.3.c.i. Realydelser i forbrugerftaler) + side 78, samt sup- plerende litteratur på Moodle.		
2		Parternes ydelser: Realydelser og introduk- tion til de typiske problemstillinger, der knyt- ter sig hertil AL, kap. 2, side 35-75, 79-87	
3		Parternes ydelser: Pengeydelser, og intro- duktion til de typiske problemstillinger, der knytter sig hertil AL, kap. 3. side 88-113 U 2005.1577H	
4			MØ 6 Fokus på den loyale oplysnings- forpligtelse: U2000.234V, U2001.1293H, U2002.440V, U1994.698 H
5	Gensidighed, samtidighed og risikoen for hændelig under- gang og forringelse AL, kapitel 4, samt supplerende litteratur på Moodle		
6		Parternes ydelser: Pengeydelser, forsat AL, kap. 3. side 113 – 137 U 2000.656H Aflevering af SØ 4	
7	Opgavegennemgang af SØ 4		

Videnskabsteori - Del 1-8

Kursets formål og indhold

Formålet med kurset er at introducere videnskabsteoretiske problemstillinger med henblik på at vise, at metodisk refleksion og argumentation er en væsentlig forudsætning for kvalificeret samfundsvidenskabeligt projektarbejde.

Der gives en introduktion til samfundsvidenskabernes oprindelse og mål, herunder forholdet til humaniora og naturvidenskab, og der gives en grundlæggende indføring i videnskabsteoretiske problemstillinger, som er relevante for samfundsvidenskabelige studier – med henblik på refleksion over de typer af teorier, metoder og begreber de studerende anvender i deres projektarbejde. Med reference til centrale videnskabsteoretiske retninger belyses erkendelsesmæssige forudsætninger for og konsekvenser af de valg, der foretages i det problemorienterede projektarbejde.

Kurset består af en forelæsningsrække (2 ECTS) samt øvelser (1 ECTS). I kursets første del introduceres til forskellige videnskabsteoretiske positioner. Herefter præsenteres videnskabsteorien som analyseværktøj i projektarbejdet med særlig vægt på sammenhængen mellem videnskabsteori og projektdesign.

Øvelser tilrettelægges og afvikles særskilt på de respektive projektforsøg.

Litteratur

Der læses i gennemsnit ca. 50 sider til hver forelæsningsgang, som fordeler sig på en grundbog samt en række supplerende tekster i kompendium:

- Langergaard, Luise Li, Søren Barlebo Rasmussen & Asger Sørensen (2006), *Viden, videnskab og virkelighed*, Forlaget Samfundslitteratur.
- Kompendium til videnskabsteori

Endvidere vil plancher/overheads generelt være tilgængelige i Moodle umiddelbart forud for hver forelæsning.

Del 1: Introduktion til kurset i videnskabsteori

v/Jan Holm Ingemann

Den første forelæsning giver en introduktion til videnskabsteori. Hvad er videnskabsteori og videnskabssociologi, og hvilke spørgsmål om fx sandhed, viden, ontologi og epistemologi vil kursusforløbet beskæftige sig med? Forelæsningen vil endvidere diskutere, hvorfor det er relevant for studerende ved samfundsvidenskabelige uddannelser overhovedet at arbejde med disse komplicerede begreber og problemstillinger.

Litteratur:

- Langergaard, Luise Li, Søren Barlebo Rasmussen & Asger Sørensen (2006), *Viden, videnskab og virkelighed*, kapitel 1-4, side 13-65 (53 sider)

Del 2: Erkendelse og sandhed I

v/ Jan Holm Ingemann

Forelæsning 2 vil sammen med forelæsning 3 præsentere forskellige videnskabsteoretiske positioner, der alle diskuterer forholdet mellem vores erkendelse og den verden, vi erkender. Diskussionen angår dels det ontologiske spørgsmål om verdens eksistens, og dels det epistemologiske spørgsmål om, hvilken status og gyldighed vi kan tillægge vores viden om verden. I denne forelæsning vil vi diskutere de logiske positivister, Poppers kritiske rationalisme og Kuhns mere videnskabssociologiske bud på, hvilken erkendelse og sandhed videnskaberne kan "producere" og hvorfor.

Litteratur:

- Langergaard, Luise Li, Søren Barlebo Rasmussen & Asger Sørensen (2006), *Viden, videnskab og virkelighed*, kapitlerne 5-7, side 67-105 (39 sider) (disse tre kapitler dækker også del 3)
- Carsten A. Koch: "Kritisk rationalisme" i Fuglsang, Lars og Poul Bitsch Olsen: *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne*, Roskilde Universitetsforlag, 2004, side 79-108 (30 sider) (optrykt i kompendium)

Del 3: Erkendelse og sandhed II

v/ Jan Holm Ingemann

I forelæsning 3 ser vi videre på spørgsmålet om erkendelse og sandhed, men fra en anden vinkel. Vi diskuterer Bhaskars realistiske position, der lægger vægt på betydningen af eksistensen af en uafhængig verden, og vi ser endvidere på hvordan realistiske positioner kommer til udtryk inden for samfundsvidenskaberne.

Litteratur:

- Langergaard, Luise Li, Søren Barlebo Rasmussen & Asger Sørensen (2006), *Viden, videnskab og virkelighed*, kapitel 5-7, siden 67-105 (38 sider) (allerede læst i del 2)
- Jespersen, Jesper (2007): Makroøkonomisk metodologi – i et samfundsvidenskabeligt perspektiv, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, side 80-117 (38 sider) (optrykt i kompendium)

Del 4: Samfundsvidenskabernes særlige status

v/ Jan Holm Ingemann

I forelæsning 4 og 5 vil vi rette blikket mod forskellige positioner, der tager afstand fra det sandhedsbegreb og den diskussion, der blev præsenteret i forelæsning 2 og 3. Udgangspunktet for såvel fænomenologien som hermeneutikken, som diskuteres i forelæsning 4, er, at samfundsvidenskaberne og humaniora har en anden genstand (samfundet, mennesket, ånd) end naturvidenskaberne, og derfor må vi formulere et andet begreb om sandhed og erkendelse.

Litteratur:

- Langergaard, Luise Li, Søren Barlebo Rasmussen & Asger Sørensen (2006), *Viden, videnskab og virkelighed*, kapitel 9, side 119-131 (13 sider)
- Gilje, Nils og Harald Grimen (2002): Samfundsvidenskabernes forudsætninger, Hans Reitzels Forlag, kap 7, side 164-199 (36 sider), (Optrykt i kompendium)

Del 5: Postmoderne vidensbegreber

v/ Jan Holm Ingemann

I denne forelæsning ser vi på den postmoderne eller poststrukturalistiske kritik af forestillingen om erkendelse som hhv. sandhed eller fortolkning. Videre ser vi på, hvilke alternative vidensbegreber og analysestrategier, der så tilbydes.

Litteratur:

- Langergaard, Luise Li, Søren Barlebo Rasmussen & Asger Sørensen (2006), *Viden, videnskab og virkelighed*, kapitel 10, side 133-142 (10 sider)
- Wenneberg, Søren Barlebo (2000): Socialkonstruktivisme. Positioner, problemer og perspektiver, Kapitel 4 og 15, side 55-67 og 188-197 (23 sider) (Optrykt i kompendium)

Del 6: Videnskabsteori og projektarbejde

v/ Jan Holm Ingemann

I denne forelæsning vil vi opsummere de forskellige positioner, som indtil nu er blevet gennemgået. Hvilke videnskabsteoretiske problemstillinger går på tværs, og hvad er det egentlig, de diskuterer? Hvordan kan man bruge det 'videnskabsteoretiske landskab' til at analysere den teori og empiri, man arbejder med i et projekt?

Litteratur:

- Fuglsang, Lars og Poul Bitsch Olsen: "Introduktion" i Fuglsang, Lars og Poul Bitsch Olsen: *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne*, Roskilde Universitetsforlag, 2004, side 17-28 (12 sider) (Optrykt i kompendium).

Del 7: Værdier, politik og videnskab

v/ Jan Holm Ingemann

Et særligt og tværgående spørgsmål inden for videnskabsteorien, som har særlig relevans for samfundsvidenskaberne, er spørgsmålet om forholdet mellem værdier, politik og videnskab. Hvilken status kan videnskaben tillægges. Er den neutral og værdifri, eller bygger den altid på bestemte værdier, der derfor må gøres tydelige? Vi ser på den værdirelativistiske opfattelse af videnskaberne's 'neutralitet' og på kritisk teori, der opstiller en frigørende erkendelsesinteresse som grundlaget for samfundsvidenskaberne.

Litteratur:

- Langergaard, Luise Li, Søren Barlebo Rasmussen & Asger Sørensen (2006), *Viden, videnskab og virkelighed*, kapitel 11-12, side 143-164 (22 sider)
- Heine Andersen: "Samfundsteori, moral og de civile samfund" i Andersen, Heine og Lars Bo Kaspersen: *Klassisk og moderne Samfundsteori* (2005), Hans Reitzels Forlag, 2. udgave, side 479-496 (18 sider) (Optrykt i kompendium)
- Heine Andersen: "Kritisk teori", i Heine Andersen (red.) (2002): *Videnskabsteori og metodelære. Introduktion* (4. udg.) *Samfundslitteratur*, side 183-204 (22 sider) (Optrykt i kompendium)

Del 8: Videnskabsteori, projektdesign & metode

v/ Jan Holm Ingemann

I denne afsluttende forelæsning om sammenhængen mellem videnskabsteorien og projektdesignet ser vi på, hvordan videnskabsteoretiske problemstillinger kan have betydning i projektarbejdet. Især ser vi på sammenhængen mellem projektets genstand, ontologiske antagelser og gyldighedsfordring på den ene side og projektets opbygning, design og metodevalg på den anden side. Endvidere vil vi i denne forelæsning diskutere eksempler på design inden for forskellige forståelsesrammer.

Litteratur

- Langergaard, Luise Li, Søren Barlebo Rasmussen & Asger Sørensen (2006), *Viden, videnskab og virkelighed*, kapitel 13, side 165-177 (13 sider)

Endvidere anbefales, at man genlæser Jesper Jespersens bidrag om kritisk realisme og økonomisk metodologi (optrykt i kompendium) fra del 3.

Litteraturoversigt til Videnskabsteori

Grundbog

Langergaard, Luise Li, Søren Barlebo Rasmussen & Asger Sørensen (2006), *Viden, videnskab og virkelighed*, Forlaget Samfundslitteratur.

Artikler i Kompendium til videnskabsteori

Carsten A. Koch: "Kritisk rationalisme" i Fuglsang, Lars og Poul Bitsch Olsen: Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne, Roskilde Universitetsforlag, 2004, side 79-108 (29 sider) (optrykt i kompendium)

Jespersen, Jesper (2007): Makroøkonomisk metodologi – i et samfundsvidenskabeligt perspektiv, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, side 80-117 (37 sider) (optrykt i kompendium)

Gilje, Nils og Harald Grimen (2002): Samfundsvidenskabernes forudsætninger, Hans Reitzels Forlag, kap 7, side 164-199 (36 sider), (Optrykt i kompendium)

Wenneberg, Søren Barlebo (2000): Socialkonstruktivisme. Positioner, problemer og perspektiver, Kapitel 4 og 15, side 55-67 og 188-197 (23 sider) (Optrykt i kompendium)

Fuglsang, Lars og Poul Bitsch Olsen: "Introduktion" i Fuglsang, Lars og Poul Bitsch Olsen: Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne, Roskilde Universitetsforlag, 2004, side 17-28 (11 sider) (Optrykt i kompendium)

Heine Andersen: "Samfundsteori, moral og de civile samfund" i Andersen, Heine og Lars Bo Kaspersen: Klassisk og moderne Samfundsteori (2005), Hans Reitzels Forlag, 2. udgave, side 479-496 (18 sider) (Optrykt i kompendium)

Heine Andersen: "Kritisk teori", i Heine Andersen (red.) (2002): Videnskabsteori og metodelære. Introduktion (4. udg.) Samfundslitteratur, side 183-204 (22 sider) (Optrykt i kompendium)

Juridisk miniprojekt

Dit første juridiske miniprojekt!!

I uge 20 & 21 skal du skrive dit første juridiske miniprojekt. Du har kun lidt over en uge til at skrive det. Forinden vil du på fredagsseminarerne have fået en nærmere gennemgang af, hvordan et juridisk projekt skal udarbejdes. Du kan med fordel læse slides fra fredagsseminaret på Moodle om at skrive juridiske projekter og juridisk informationssøgning for at få gode råd, når du skal arbejde med et juridisk projekt.

Informationssøgningskursus

Aalborg Universitetsbibliotek tilbyder endvidere et kursus i at søge information på en hensigtsmæssig og brugervenlig måde til projektet. Biblioteket har tilrettelagt et særligt kursus, der retter sig specielt til juridisk informationssøgning i danske retskilder. Kurset afvikles mandag den 4. maj. Her vil de danske databaser mv., som indeholder juridiske retskilder og information, fx domme, lovgivning mv. blive præsenteret.

Undervisningen finder sted på Strandvejen 12-14 kld. ved biblioteket. Du kan se i semesterplanen hvornår.

Formkrav og procedure

Den 12. maj 2009 offentliggøres emnerne til miniprojektet på Moodle. Miniprojektet skal dreje sig om et af de offentliggjorte emner.

Projektet kan du udarbejde alene eller i en gruppe. Du kan kun være i gruppe med studerende fra dit eget hold. En gruppe bør grundet projektets tidsmæssige varighed ikke udgøre mere end 3 personer. I er selv ansvarlig for at danne eventuelle grupper. Det er vigtigt, at du inden udløbet af marts måned har afklaret med dig selv, om du vil skrive alene, eller sammen med en gruppe. Såfremt du ønsker at skrive i en gruppe, er det endvidere vigtigt, at gruppen er dannet inden dette tidspunkt.

Projektet skal indeholde:

- 1) En forside med angivelse af det valgte emne, hold navn samt navne på de personer, der har udarbejdet projektet.
- 2) En indholdsfortegnelse. Hvis projektet er udarbejdet i gruppe, skal det af ind-

holdsfortegnelsen kunne ses, hvem der er ansvarlig for hvilke dele af projektet. I skal være ansvarlige for cirka lige meget, da I skal kunne bedømmes individuelt.

- 3) Overskrifter og afsnitsinddelinger
- 4) Fodnoter med henvisninger til anvendt litteratur
- 5) En konklusion
- 6) En litteraturliste

Miniprojektet skal afleveres den 25. maj senest kl. 9.00 til sekretær Joan Yde.

Bedømmelse

Miniprojektet bedømmes individuelt på baggrund af den skriftlige besvarelse. Projektet bedømmes som bestået/ikke bestået. Bedømmelserne vil blive offentliggjort på Moodle under Sekretariatet for Forløb F. Du kan forvente, at der vil gå 3-4 uger inden bedømmelsen offentliggøres.

Skriftlig eksamen

Forløb F afsluttes med en skriftlig eksamen i fagene aftaleret, erstatningsret og obligationsret I.

Den skriftlige eksamen finder sted den 16. juni 2009. Det er en 5 timers skriftlig eksamen, hvor du skal løse nogle opgaver med samme overordnede udformning som de skriftlige opgaver du har afleveret under forløbet. Til eksamen er det således målet, at du med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i undervisningen på baggrund af en eller flere konkrete opgaver/cases kan kvalificere og analysere og besvare retlige spørgsmål ved at anvende den juridiske metode og juridisk argumentation i et godt sprog.

Opgaven bedømmes efter 12-skalaen. For at bestå eksamen kræves karakteren 2.

Du må medbringe din lovsamling, pensum, en domssamling og dine noter, samt PC og printer. Der henvises til Retningslinierne for skriftlige prøver på basisårets hjemmeside under Eksamen herunder også de Udførlige regler og procedurer for anvendelse af PC og printer ved skriftlige eksaminer.

Eksamenslæsning

Når du læser til en skriftlig eksamen, skal du læse dit pensum grundigt, således at du tilegner dig dette på en måde, så du kender og forstår indholdet heraf. Du skal kende og kunne identificere relevante problemstillinger, vide hvilke bestemmelser der tager stilling hertil, og hvor du i pensum kan hente hjælp til din besvarelse. For at du opnå dette kendskab, er det ikke nok at læse pensum, du skal også arbejde med dette. Det er således også en god ide at besvare flest mulige opgaver, således at du træner dig i din skriftlige formulering og tvinger dig selv til at tage endelig stilling til problemstillinger, som du ellers vil overse eller forbigå i farten.

Skriftlig reeksamen

Såfremt du ikke består den skriftlige eksamen i fagene aftaleret, erstatningsret og obligationsret I, kan du tilmelde dig reeksamen. Reeksamen afholdes den 10. august 2009.

Rigtig god fornøjelse!